

„Милост искам, а не жертва“

Два пъти в Евангелието според Матей Исус цитира същия пасаж от Осия 6:6, където Бог казва: **„Милост искам, а не жертва“**. Той направи това, обръщайки се към фарисеите и тяхната липса на милост от тяхна страна. Фарисеите са група хора, които мнозина от нас, прочели Евангелието, познават доста добре. Въпросът обаче е, че ни е трудно да си представим, че ако нямаме милост, тогава сме като фарисеите. Но нека разгледаме по-подробно темата за милостта (или липсата ѝ).

Първият път, когато Господ използва този пасаж от Осия, е при призоваването на Матей, тогавашен бирник, а по-късно апостол и евангелист. Самият Матей описва сцената:

Матей 9:9-13

„Когато минаваше оттам, Исус видя едного човека, на име Матей, седнал на митницата, и му казва: върви след Мене. И той стана и тръгна след Него. И когато Исус седеше на трапеза вкъщи, ето, мнозина митари и грешници дойдоха и насядаха с Него и с учениците Му. Като видяха това, фарисеите рекоха на учениците Му: защо вашият Учител яде и пие с митари и грешници? А Исус, като чу това, рече им: здравите нямат нужда от лекар, а болните; идете и се научете, що значи: **„милост искам, а не жертва“**. **Защото не съм дошъл да призова праведници, а грешници към покаяние.**“

Фарисеите не бяха сгрешили: тези, с които Господ ядеше, наистина бяха грешници. Поради това те смятаха, че Господ не би трябвало дори да се доближава до тези хора. Но те пренебрегнаха факта, че Той дойде именно за тези хора! Докато фарисеите казваха „не се доближавайте до тях, те са грешници“, Господ казваше: „Ще ям и ще пия с тях, защото дойдох за тях, за да ги потърся и да ги призова към

покаяние“. Същото важи и днес: ако избягваме „грешниците“ – сякаш ние самите не сме грешници – тогава сме като фарисеите. Гордостта им ги беше накарала да се класифицират като „безгрешни“ и не им позволяваше да проявяват милост към онези, които считаха за „грешници“. Но Бог се противи на горделивите и дава благодат на смирените, което отново е пасаж от Стария Завет, цитиран два пъти в Новия (Притчи 3:34, Септуагинта (Бележка: Септуагинта е древногръцкият превод на Стария Завет; около 2/3 от Стария Завет в Новия произхождат от тази версия)):

Яков 4:6

„Но по-голяма благодат дава; затова е казано: **„Бог се противи на горделиви, а на смирени дава благодат“.**“

И 1 Петър 5:5

„Също и вие, по-младите, покорявайте се на презвитерите; а всички, като се покорявате един другиму, облечете се в смиреномъдрие, защото **„Бог се противи на горделиви, а на смирени дава благодат“.**“

Смирението е това, което Бог търси. И това е това, което липсваше на фарисеите и подобните им, и което много пъти липсва и на нас. Пример за това поведение намираме в Евангелието според Лука 18:9-14:

Лука 18:9-14

„Също и на ония, които бяха убедени в себе си, че са праведни, и презираха другите, каза следната притча: двама човека влязоха в храма да се помолят: единият фарисеин, а другият митар. Фарисеинът, като застана, молеше се в себе си тъй: Боже, благодаря Ти, че не съм като другите човеци, грабители, неправедници, прелюбодейци, или като тоя митар: постя два пъти в седмица, давам десятък от всичко, що придобивам. А митарят, като стоеше надалеч, не смееше дори да

подигне очи към небето; но удряше се в гърди и казваше: Боже, бъди милостив към мене грешника! Казвам ви, че той отиде у дома си оправдан повече, отколкото онзи; понеже всеки, който се възгордява, ще бъде унижен; а който се смирява, ще бъде въздигнат.“

Бог обича смирените сърца и презира горделивите. Той не гледа колко добри дела сме извършили, какво сме направили или не сме направили. Ако това, което сме направили, не е било от смирено сърце, показващо милост към другите, тогава то има същата нулева стойност, каквато са имали делата на горделивите фарисеи. Защото Господ „желае милост, а не жертва“. Но фарисеите пренебрегнаха това и много пъти и ние го пренебрегваме, преследвайки религиозни дела без милост.

Вторият път, когато виждаме Господ да се обръща към фарисеите, използвайки същия пасаж от Осия 6:6, е в Матей 12. Там четем:

Матей 12:1-8

„По онова време, една събота, Иисус минаваше през посеите; а учениците Му, като бяха огладнели, наченаха да късат класове и да ядат. Фарисеите, като видяха това, рекоха Му: ето, учениците Ти вършат, каквото не е позволено да се върши в събота. А Той им рече: не сте ли чели, що стори Давид, когато огладня сам и ония, които бяха с него? Как влезе в Божия дом и изяде хлябовете на предложението, що не биваше да яде ни той, ни ония, които бяха с него, а само свещениците? Или не сте чели в закона, че съботен ден свещениците в храма нарушават съботата, и пак не са виновни? Но казвам ви: че тук е Оня, Който е по-голям от храма; **и ако знаете, що значи: „милост искам, а не жертва“, не бихте осъдили невинните;** защото Син Човечески е господар и на съботата.“

Фарисеите много добре познаваха буквата на закона. И според буквата на закона, те бяха прави. Но както каза Павел:

2 Коринтяни 3:5-6

„но не затова, че сме способни да помислим нещо от себе си като от нас си; напротив, способността ни иде от Бога: Той ни е дал способност да бъдем служители на новия завет, не на буквата, а на духа; защото буквата убива, а духът животвори.“

Когато някой се придържа само към буквата, без духа, той става не Божий слуга, а фарисей. Например, буквата казваше „пази съботата“. Но ако милостта го изискваше, например за да бъде някой изцелен в събота, тогава тази заповед нямаше ефект. Милостта беше и е по-голяма от всяка заповед. Защото най-голямата заповед от всички е да се обичаме един друг. Както ни казва Матей 22:37-40:

„А Иисус му отговори: възлюби Господа, Бога твоего, с всичкото си сърце, и с всичката си душа, и с всичкия си разум: тази е първа и най-голяма заповед; а втора, подобна ней, е: възлюби ближния си като себе си; на тия две заповеди се крепи целият закон и пророците.“

И както ни казва 1 Йоан 4:20:

„Който каже: „любя Бога“, а мрази брата си, лъжец е; защото, който не люби брата си, когото е видял, как може да люби Бога, Когото не е видял?“

Да обичаме Бога е първата заповед, но да казваме, че обичаме Бога, без да обичаме един друг, е лъжа. Можем да кажем искрено „Обичам Бога“ само ако обичаме един друг. И това е най-важната заповед. Фарисеите не можеха да

разберат това. Не можеха да разберат, че целият закон и пророците зависят от любовта към Бога и един към друг. Заповедта за съботата и всяка друга заповед бяха подчинени на любовта един към друг и проявяването на милост един към друг. Това беше духът на закона. Но те знаеха и приемаха само буквата. Бяха информирани дори и за най-малките подробности относно буквата. Какво да правят, кога да го правят, как да го правят, какви бяха изискванията относно дните, сезоните, количествата. Знаеха всичко относно БУКВАТА на закона, но игнорираха всичко относно ДУХА на закона, смирението, милостта и любовта един към друг. Както Господ им каза веднъж:

Матей 23:23

„Горко вам, книжници и фарисеи, лицемери, задето давате десятък от гъозум, копър и кимион, а сте оставили най-важното в закона: **правосъдие, милост и вяра**; това трябваше да правите, и онова да не оставяте.“

Книжниците и фарисеите бяха първи в плащането на десятък и последни в правосъдието, милостта и вярата. Но правосъдието, милостта, вярата са основното, по-тежкото, по-важното в закона. Това са и нещата, които произтичат от смирено сърце, от сърцето, което Бог търси. Няма значение колко десятък плащаме или какви други жертви правим. Ако отказваме да покажем милост към ближните си, тогава и ние сме като фарисеите. **Казано по друг начин: единственото нещо, което показва дали сме фарисеи или истински слуги на Бога, не са нашите жертви, а милостта и любовта, които показваме един към друг. Истинските Божии слуги показват милост към ближните си. Фарисеите, от друга страна, правят жертви, без да показват милост.** За фарисеите и подобните им – ние много пъти – важно е външното, особено нещата, които другите могат да видят, че правят, като по този начин подхранват гордостта и егоизма си. Както ни казва Матей 23:1-7, 13-14:

„Тогава Иисус заговори на народа и на учениците Си и рече: на Моисеевото седалище седнаха книжниците и фарисеите, затова всичко, що ви кажат да пазите, пазете и вършете; а според делата им не постъпвайте, защото те говорят, а не вършат: връзват бремена тежки и мъчни за носене и ги турят върху плещите на хората, а сами не искат и с пръст да ги помръднат; и всичките си работи вършат, за да ги видят хората; разширяват своите хранилища и правят големи полите на дрехите си; обичат първо място по гощавките и предни седалища в синагогите, и поздравя по тържищата, и — да им кажат хората: учителю, учителю! Горко вам, книжници и фарисеи, лицемери, задето затваряте царството небесно пред хората; защото нито вие влизате, нито влизащите пускате да влязат. Горко вам, книжници и фарисеи, лицемери, задето изпояждате домовете на вдовиците и лицемерно дълго се молите; затова ще получите по-голямо осъждане.“

Основната характеристика на фарисейското поведение е лицемерието. Фарисеят се преструва на благочестив, но сърцето му е нечестиво. Той се преструва на смирен, а всъщност е пълен с гордост. Той налага тежки бремена на раменете на хората, но сам не иска дори да докосне тези бремена. Той отправя дълги и безкрайни молитви, но в същото време изпояжда домовете на вдовиците. На външен вид той изглежда религиозен и благочестив, но вътрешно е пълен с гордост и без милост. Доколкото се държим по този начин, и ние сме фарисеи. И това е, което фалшивата религия прави много пъти: тя е фарисейска, т.е. лицемерна, тежка, безмилостна и горда. Докато истинската религия е такава, каквато я определя Яков 1:27:

Яков 1:27

„Чисто и непорочно благочестие пред Бога и Отца е това: да пригледваш сираци и вдовици в техните скърби и да се пазиш неосквернен от света.“

Истинската и непорочна религия пред Бога не е религията на съвършеното догма или на многото религиозни дела, а само **религията на милостта и любовта.**

Връщайки се към фарисеите, сравнете тяхното поведение и поведението на всеки, който ги имитира, с това на Исус. Те нямаха милост към „грешниците“. Той ядеше с тях, опитваше се да ги изцели. Те правеха всичко, за да бъдат забелязани от другите. Но Той вършеше чудеса и се криеше или казваше на изцелените да НЕ разпространяват новината. Защо? Защото Той живееше според това, което проповядваше. Той беше казал:

Матей 6:1-6

„Гледайте да не проявявате своята праведност пред човеците, за да ви видят; инак, няма да имате награда при Небесния ваш Отец. И тъй, кога правиш милостиня, не тръби пред себе си, както правят лицемерците по синагоги и по улици, за да ги хвалят човеците. Истина ви казвам: те вече получават своята награда. А ти кога правиш милостиня, нека лявата ти ръка не знае, какво прави дясната, та милостинята ти да бъде скришом; и твоят Отец, Който вижда в скришно, ще ти въздаде наяве. И когато се молиш, не бъди като лицемерците, които обичат да се спират по синагоги и по кръстопътища да се молят, за да се покажат пред човеците. Истина ви казвам, те вече получават своята награда. А ти, когато се молиш, влез в скришната си стая и, като си заключиш вратата, помоли се на твоя Отец, Който е на тайно; и твоят Отец, Който вижда в скришно, ще ти въздаде наяве.“

Това е, което Той учеше, и това е, което Той и правеше. Ето защо се криеше след чудесата.

В заключение: справедливостта, милостта, вярата и любовта един към друг са това, което има значение. Не жертвата. Нашият Бог няма нужда от нас да Му предлагаме нищо. Нашите религиозни празници или правила не означават нищо за

Него, когато нямаме милост. В този безмилостен свят Бог иска да бъдем Негови посланици на милостта. В този несправедлив свят трябва да вършим справедливост. В тази невярна епоха Той иска да имаме вяра. Това е имал предвид Господ, когато е казал, че ние сме солта и светлината на земята:

Матей 5:13-16

„Вие сте солта на земята. Но, ако солта изгуби сила, с какво ще се направи солена? Тя вече за нищо не струва, освен да се хвърли вън и да се тъпче от хората. Вие сте светлината на света. Не може се укри град, който стои наврѹх планина. Нито запалят светило и го турят под крина, а на светилник, и свети на всички въщи. Тѹй да светне пред хората светлината ви, та да видят добрите ви дела и да прославят Небесния ваш Отец.“

Благодарение на хората, които ходят в милост, справедливост и вяра, този свят все още има светлина, нашата светлина, в себе си. Нека запазим това и нека тази светлина, светлината на Господа, да блести чрез нас в този свят, угаждайки на нашия Отец, като не ходим в мъртви религиозни дела, а в милост, справедливост и вяра, точно както направи нашият Учител. Защото, както казва и Михей 6:8:

Михей 6:8

„О, човече, казано ти е, що е добро, и какво иска от тебе Господ: да работиш справедливо, да обичаш милосърдни дела и смирено да ходиш пред твоя Бог.“